

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

щодо виконання Регіональним центром з надання безоплатної вторинної
правової допомоги у Закарпатській області

річного плану діяльності на 2021 рік у II - му кварталі

ЗМІСТ:

РОЗДІЛ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками.....	2
[1.1] Суб'єкти відповідного права мають рівний доступ до БПД.	2
[1.2] Клієнти отримують якісні послуги безоплатної правової допомоги.....	3
[1.3] Люди у територіальних громадах мають кращі можливості для реалізації своїх прав.....	7
[1.4] Система безоплатної правової допомоги є незалежною, клієнтоорієнтованою, інноваційною, ефективною.	10з

РОЗДІЛ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками

[1.1] Суб'єкти відповідного права мають рівний доступ до БПД.

18 травня директори Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець провів робочу зустріч з керівником Ужгородської філії Вищого приватного навчального закладу «Львівський медичний фаховий коледж «Медик» Миколою Грибовським. Упродовж зустрічі йшлося про налагодження співпраці між структурами та проведення правопросвітницьких заходів для студентів коледжу, з метою підвищення їхньої правової обізнаності, юридичної грамотності та знайомства майбутніх медиків із системою безоплатної правової допомоги на Закарпатті.

Виступаючи перед студентами та викладачами навчального закладу, В.Попадинець зазначив, що система БПД виконує важливу місію – забезпечує надання правової допомоги за рахунок держави вразливим категоріям громадян. Правовий захист гарантується державою і при затриманні чи арешті, а також у кримінальному та адміністративному провадженні.

Фахівець поінформував, що всі громадяни, які перебувають під юрисдикцією України, мають право на безоплатну первинну правову допомогу (консультації, роз'яснення, складення заяв, скарг та інших документів, крім процесуального характеру, забезпечення доступу до вторинної правової допомоги та медіації.

Скористатися безоплатною вторинною правовою допомогою (захист, предстваництво інтересів у судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, складення документів процесуального характеру) можуть особи, визначені Законом про БПД.

17 травня в Іршавській районній філії Закарпатського обласного центру зайнятості відбувся інформаційний семінар для осіб, які перебувають на обліку у центрі зайнятості, на тему «Запобігання та протидія домашньому насильству», а також із загальних питань зайнятості. Захід відбувся за участі начальника відділу комунікації та правопросвітництва Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксани Дудаш та заступника начальника Іршавського бюро правової допомоги Інни Вежел. Фахівці ознайомили присутніх з переліком послуг служби зайнятості, правами та обов'язками безробітних, основами законодавства, яке регламентує сферу зайнятості, роботу служби. Обговорювалися питання ринкових відносин у сфері праці, попиту і пропозиції робочої сили в регіоні; державні гарантії окремих категорій громадян; соціальні послуги служби зайнятості в період пошуку роботи. У рамках семінару О.Дудаш та І.Вежел надали присутнім роз'яснення окремих норм Кодексу

законів про працю. Також присутніх поінформували про функціонування системи БПД, порядок звернення за безоплатною вторинною правовою допомогою, навели приклади діяльності адвокатів та фахівців бюро по захисту прав клієнтів. Безробітні також отримали інформаційні буклети з консультаціями з різних правових питань, та фахові консультації з актуальних для них правових питань.

Інформаційно-правопросвітницький захід для жінок, які перебувають у Закарпатському центрі соціально-психологічної реабілітації в Ужгороді, та робочу зустріч із керівником закладу Олександрою Мельничук **30 червня** провела начальник відділу комунікації та правопросвітництва Регіонального центру з надання ВБПД у Закарпатській області Оксана Дудаш.

Фахівець поінформувала мешканок центру про їхні права, гарантовані державою, на отримання безоплатної первинної правової допомоги - юридичні консультації, роз'яснення, складання заяв, інших документів, а також на представництво інтересів за рахунок держави у разі належності до законодавчо визначених категорій громадян.

Представник центру поспілкувалася з жінками, які опинилися у складній життєвій ситуації, та порадила як їм діяти за у даному випадку, наголосивши, що особи, які стали жертвами домашнього, гендерно зумовленого або інших видів насильства, згідно з Законом про безоплатну правову допомогу, мають право на безоплатну вторинну правову допомогу. Також фахівець запросила мешканок центру звертатися до фахівців Ужгородського місцевого центру з надання ВБПД для отримання безоплатної вторинної правової допомоги.

Присутні також дізналися про відповідальність за жебракування та змушення до жебракування неповнолітніх дітей, зокрема, що такі дії, вчинені щодо малолітньої особи батьком, матір'ю, вітчимом, мачухою, опікуном чи піклувальником, або особою, на яку покладено обов'язки щодо виховання чи піклування про неї, – караються позбавленням волі на строк від чотирьох до десяти років.

У межах заходу відбулася й робоча зустріч, упродовж якої Олександра Мельничук, Оксана Дудаш, а також волонтер Регіонального центру Мирослава Іванчик та ін. обговорили подальші напрямки співпраці, спрямовані на протидію домашньому насильству та вирішення проблемних питань жінок, які опинилися у складній життєвій ситуації, у правовому полі.

1 червня начальник відділу комунікації та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області провела правопросвітницьку бесіду з учнями Ужгородської гімназії у рамках проведення квесту "Галопом по Європі". Фахівець у доступній формі розповіла шестикласникам про історію відзначення Дня захисту дітей, про їхні права та обов'язки, а також наголосила, що держава гарантує усім дітям свій правовий захист - всі діти мають право на безоплатну правову допомогу. На завершення учні отримали значки "Право з тобою", буклети "Правові орієнтири дітей" та паспорти дитини.

Вже традиційна для Закарпаття школа інтеграції розпочала свою роботу **25 червня** в Ужгороді. Внутрішні переселенці та представники державних та громадських структур зібрались в «Гостиному домі «Неемія», щоб поспілкуватися, почути, як живеться вимушеним переселенцям на теренах краю, які проблеми турбують їх та обговорити шляхи подолання проблемних питань.

Перший день роботи школи розпочався із засідання «круглого столу» з представниками державних та недержавних організацій, які працюють з ВПО. Серед них: заступник голови Закарпатської ОДА Петро

Добромільський, директор Закарпатського обласного центру соціальних служб Ольга Травіна, керівник Департаменту соцзахисту населення ОДА Михайло Петрішка, представниця Регіонального центру з надання БВПД Оксана Дудаш, Ужгородського місцевого центру з надання БВПД – Марія Рішко, громадська радниця Анжела Бабкіна, директор Закарпатського обласного центру соціально-психологічної реабілітації Олександра Мельничук, голова ГО «Неемія» Тетяна Мачабелі, психологиня, ГО «Закарпаття – Донбас» – Тетяна Хорошилова та ін.

Представники державних структур поінформували присутніх внутрішніх переселенців про те, який вид державної допомоги надає кожна організація, та розповіли, як звертатися за такою допомогою та які документи для цього потрібні.

Фахівець Регіонального центру з надання БВПД Оксана Дудаш поінформувала присутніх про їхнє право на отримання безоплатної правової допомоги, наголосивши, що з 5 січня 2017 року всі внутрішньо переміщені особи, а також ті, які подали заяву на отримання довідки ВПО, отримали право на безоплатну

вторинну правову допомогу. Це значить, що всі вони мають право отримати юридичну допомогу, яка надається за кошти Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел. Найбільше до центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті вимушені переселенці звертаються з питань пільг ВПО, порядку перерахунку пенсії за віком, оформлення довіреності для виїзду з дитиною за кордон, встановлення факту, що має юридичне значення, розірвання шлюбу, утримання аліментів на дітей тощо.

«Довгий шлях Конституції України» під такою назвою **24 червня** пройшла правознавча зустріч в Ужгородській центральній міській бібліотеці з представниками регіонального центру з надання БВПД.

Зустріч розпочала бібліотекарка читального залу, яка привітала присутніх та наголосила, що найвищий закон утверджує багатовікове прагнення українського народу до незалежності власної держави та розповіла про довгий шлях становлення української Конституції.

Начальник відділу комунікації та правопросвітництва Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксана Дудаш проінформувала присутніх про безоплатну правову допомогу в кримінальних та процесуальних справах. А саме, хто може звертатися за безоплатною правовою допомогою, як проходить сама процедура надання послуг і т.д.

Марія Рішко – заступник начальника відділу Ужгородського місцевого центру надання БВПД розповіла про послуги, які надає центр: консультація та надання захисників в адміністративних та цивільних саправах, піднімалося також питання і про домашнє насилля.

Головний спеціаліст Відділу у Закарпатській області Міністерства у справах ветеранів України Тетяна Іщенко розповіла про права, обов'язки та гарантії соціального захисту ветеранів всіх категорій та передала бібліотеці книгу «Пам'ятка учасникам протидії агресії Російської Федерації проти України: права, обов'язки та гарантії соціального захисту».

Всі охочі змогли задати питання і отримали відповіді.

25 травня в Закарпатському обласному центрі соціальних служб відбулася робоча нарада з метою консолідації зусиль структур щодо протидії домашньому насильству в області. До обговорення долучилися директор центру соціальних служб Закарпатської ОДА Ольга Травіна, керівник обласного центру соціально-психологічної допомоги Олександра Мельничук та психолог Тетяна Хорошилова, представниця Управління дотримання прав людини НПУ Тетяна Щерба та начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Оксана Дудаш.

Зважаючи на збільшення числа випадків домашнього насильства, учасники зустрічі запропонували об'єднати зусилля з метою проведення інформаційно-правосвітницьких заходів щодо запобігання домашньому насильству в краї. Зокрема, йшлося про створення мобільної групи, яка проводитиме таку роботу в усіх регіонах області.

Також учасники наради запропонували проводити навчання для працівників нацполіції, соціальних служб, психологів та інших відповідальних фахівців з метою надання дієвої допомоги потерпілим від домашнього насильства та запобігання вчиненню насильства стосовно інших осіб.

21 травня в обласному центрі соціально-психологічної допомоги, за ініціативи директора Закарпатського обласного центру соціальних служб Ольги Травіної, відбулася робоча нарада за участі директора Олександри Мельничук та фахівців Кризового центру, начальника відділу ювенальної юстиції Прокуратури Закарпатської області Наталії Кузан, представника Управління дотримання прав людини НПУ Тетяни Щерби та начальника відділу Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Оксани Дудаш.

Метою зустрічі стало обговорення ситуації щодо випадків домашнього насильства в краї та запровадження заходів з ефективною протидією цьому ганебному явищу. О.Травіна запропонувала усім задіяним структурам проаналізувати ситуацію щодо домашнього насильства та подати пропозиції щодо вирішення проблемних питань із запобігання та подолання цього явища.

Учасники зустрічі домовилися про вироблення спільного алгоритму дій, зокрема, щодо проведення навчань для працівників нацполіції, соціальних служб, психологів та інших відповідальних фахівців з метою надання дієвої допомоги потерпілим від домашнього насильства та запобігання вчиненню насильства стосовно інших осіб.

[1.2] Клієнти отримують якісні послуги безоплатної правової допомоги.

14 червня директори Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець та Закарпатського обласного центру соціальних служб Ольга Травіна уклали Меморандум про співпрацю у рамках реалізації проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення». Як зазначив В.Попадинець, - «Метою співпраці між структурами є проведення заходів, спрямованих на розвиток особистості неповнолітніх, їх ресоціалізацію та запобігання вчиненню повторним злочинам – запровадження корекційних та навчальних програм».

Упродовж зустрічі сторони обговорили основні напрямки співпраці у межах меморандуму. Зокрема, йшлося про координацію дій, необхідність всебічної підтримки та інформування один одного про заходи, спрямовані на реалізацію проєкту.

Окрім того, учасники зустрічі домовилися і про широкую співпрацю у частині проведення спільної інформаційно-просвітницької кампанії з метою протидії та запобігання домашньому насильству, спільних виїзних консультивань мешканців територіальних громад краю з різних проблемних питань.

Учасники зустрічі домовилися про вироблення спільного алгоритму дій, зокрема, щодо проведення навчань для працівників нацполіції, соціальних служб, психологів та інших відповідальних фахівців з метою надання дієвої допомоги потерпілим від домашнього насильства та запобігання вчиненню насильства стосовно інших осіб.

[1.3] Люди у територіальних громадах мають кращі можливості для реалізації своїх прав

Моніторинговий візит на Березнянщину, робочі зустрічі з представниками місцевого самоврядування, підписання меморандуму про співпрацю з територіальною громадою, консультивання місцевих мешканців та правопросвітництво щодо реалізації земельної реформи в Україні: такою насиченою була середа **16 червня** для команди фахівців БПД Регіонального центру, Ужгородського місцевого центру та Великоберезнянського бюро правової допомоги.

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець та керівник Ужгородського місцевого центру Михайло Давиденко

провели робочу зустріч з старостою старостинського округу Малого Березного Заргаряном Фрідоном, у рамках якої сторони обговорили шляхи ефективної співпраці старостату з Великоберезнянським бюро з метою покращення поінформованості місцевих мешканців про їхнє право на правову допомогу за рахунок держави та вирішення життєвих проблемних питань у правовому полі. Для представників громади в.о. начальника бюро правової допомоги Владислав Пильник провів правопросвітницький захід на тему «Земельна реформа в Україні» у рамках реалізації проекту «Програма прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

Цього ж дня відбулася робоча зустріч із головою Великоберезнянської селищної ради Богданом Кирликом, у межах якої обговорили питання подальшої співпраці та підписали Меморандуму про співпрацю між селищною радою та Ужгородським місцевим центром.

14 травня В.Попадинець разом з директором Мукачівського місцевого центру з надання БВПД Костянтином Молнаром та заступником начальника Іршавського бюро правової допомоги Інною Веждел провели робочу зустріч із секретарем Іршавської міської ради Семаком Іваном, головною метою якої стало підписання Меморандуму про співпрацю та спільну діяльність у сфері надання безоплатної правової допомоги мешканцям громади.

Підписання зазначеного меморандуму має на меті: консолідувати зусилля сторін, спрямованих на реалізацію права зацікавлених осіб на безоплатну правову допомогу, зокрема – надання кваліфікованої юридичної допомоги населенню.

У рамках Меморандуму сторони домовились про організацію та проведення спільних заходів, спрямованих на підвищення рівня правової поінформованості населення, а також про спільну взаємодію з громадськими організаціями, органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, державними підприємствами, установами та організаціями з метою недопущення порушення прав і свобод людини.

4 червня директор Регіонального центру з надання БВПД в Закарпатській області Василь Попадинець та директор Хустського місцевого центру з надання БВПД Аліси Бодан провели робочі зустрічі із головами Рахівської РДА Олександром Небилою та Рахівської ОТГ - Віктором Медведем, під час яких обговорювались питання співпраці та взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування із системою безоплатної правової допомоги.

Учасники круглого столу на тему «Забезпечення ефективної реалізації пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення», що відбувся **19 травня** в Ужгороді за організації Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області, обговорили важливі питання щодо реалізації проєкту на Закарпатті, ознайомилися з проєктом Методичних рекомендацій щодо реалізації та обговорили проблемні питання. Серед учасників – директор Регіонального центру Василь Попадинець, заступник директора та координатор проєкту в області Лариса Фучко, начальник відділу ювенальної юстиції Прокуратури Закарпатської області Наталія Кузан, заступник директора Департаменту освіти, науки, молоді та спорту ОДА Михайло Шеверя, представники сектору ювенальної превенції управління превентивної діяльності ГУНП, ФДУ «Центр пробації», служби у справах дітей Закарпатської ОДА, обласного центру соціальних служб та адвокат-медіатор Олеся Сідун та інші.

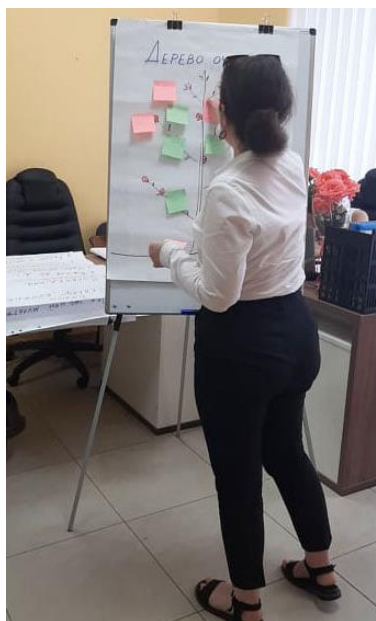
В Україні за 4 місяці цього року згоду на участь у програмі відновного правосуддя дали 50 осіб, укладено 34 угоди про застосування, 19 неповнолітніх звільнено від кримінальної відповідальності, - зазначив В.Попадинець, На Закарпатті наразі укладено 5 угод про застосування програми, дві з яких успішно завершені. Три знаходяться на стадії судового розгляду. В області є три адвокати-медіатори, які уповноважені брати участь у реалізації проєкту.

Л.Фучко презентувала присутнім «Концепцію механізму відновного правосуддя для неповнолітніх» та проєкт Методичних рекомендацій щодо реалізації проєкту, які стануть своєрідною шпаргалкою для учасників, залучених до реалізації Програми.

У межах заходу було окреслено проблемні питання, основними з яких є: незацікавленість сторін кримінального провадження приймати участь у проєкті, обмежена кількість психологів, залучення перекладача, відсутність затверджених на рівні держави корекційних програм, спрямованих на виправлення неповнолітнього правопорушника. Учасники круглого столу висловили свої пропозиції щодо вирішення окреслених у ході обговорення проблемних питань.

[1.4] Система безоплатної правової допомоги є незалежною, клієнтоорієнтованою, інноваційною, ефективною.

Тренінг "Базові навички діалогових практик у громаді" для фахівців центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті відбувся **23 червня** за сприяння та організації фахівців "Ресурсного центру Кольпінга" в Ужгороді.

Учасників тренінгу та організаторів привітав директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець.

У межах тренінгу, який модерувала громадський радник, експерт Ресурсного центру Анжела Бабкіна, фахівці системи БПД аналізували підходи до вирішення конфліктів. Зокрема, йшлося про позиції та інтереси у конфліктах, потреби учасників конфлікту тощо.

Особлива увага приділялася медіації та діалогу як інструментам вирішення конфлікту. Тренінг проходив у невимушеній атмосфері, перемежуючись з практичними завданнями та цікавими вправами.

Насамкінець директор Ресурсного центру Олександр Кацьора вручив учасникам тренінгу сертифікати про проходження навчання "Базові навички діалогових практик у громаді", а присутні висловили вдячність організаторам та

впевненість у тому, що отримані знання допоможуть їм покращити комунікацію з клієнтами центрів та бюро, партнерами та представниками громад.

17 червня заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Лариса Фучко та начальник відділу Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Марія Бецко взяли участь у проведенні онлайн навчання громадян України, які бажають усиновити дитину, з питань виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, організованого Закарпатським обласним центром соціальних служб.

Л.Фучко ознайомила учасників заходу із реалізацією програми відновного правосуддя для неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення. Також фахівець розповіла потенційним прийомним батькам про їхнє право на адвоката за рахунок держави у кримінальних та адміністративних затриманнях.

М.Бецко поінформувала учасників онлайн навчання про порядок надання безоплатної правової допомоги у цивільних та адміністративних справах. Також фахівець зазначила, що скористатися первинною правовою допомогою може кожен, хто перебуває під юрисдикцією України, а право на безоплатну вторинну правову допомогу мають законодавчо визначені категорії громадян: малозабезпечені, учасники бойових дій, жертви домашнього насильства, діти та ін.

14 травня директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Закарпатській області Василь Попадинець, заступник директора Лариса Фучко та начальник відділу комунікації та правопросвітництва Оксана Дудаш з моніторинговим візитом навідалися в Іршавське бюро правової допомоги. У межах візиту було проведено робочу зустріч з фахівцями та проаналізовано результати діяльності бюро. В.Попадинець звернув увагу працівників на важливість надання якісної правової допомоги населенню, підготовки письмових консультацій із земельних питань у рамках реалізації проекту "Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство", посилення правопросвітницької роботи та медіаактивності. Л.Фучко та О.Дудаш також провели моніторинг діяльності бюро.

16 червня заступник директора Регіонального центру Лариса Фучко та начальник відділу комунікації та правопросвітництва Оксана Дудаш провели моніторинг роботи Великоберезнянського бюро правової допомоги та проведення правопросвітницького заходу для мешканців Малоберезнянської громади.

4 червня директор Регіонального центру з надання БВПД в Закарпатській області Василь Попадинець, заступник директора Ларис Фучко та начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів Павло Марамигін за участі директора Хустського місцевого центру з надання БВПД Аліси Бодан провели моніторинг діяльності Рахівського бюро правової допомоги. Упродовж заходу обговорювались питання забезпечення якості надання правової допомоги та був проведений аналіз ключових показників діяльності бюро. Зокрема, фахівцями Рахівського бюро за травень цього року було опрацьовано 89 звернень громадян та проведено чотири заходи правопросвітницького характеру, три з яких стосувались тематики проекту «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство». Окрім того, Павло Мамаригін, здійснив оцінку діяльності адвокатів, які залучені до надання безоплатної вторинної правової допомоги.